

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Україна)

Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)

Сучавський університет ім. Стефана чел Маре (Румунія)

Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)

Київський національний університет будівництва і архітектури (Україна)

Сумський державний університет (Україна)

Сумський національний аграрний університет (Україна)

Національний університет «Запорізька політехніка» (Україна)

Державна установа

«Інститут економіки та прогнозування НАН України» (Україна)

Державна установа

«Інститут демографії та проблем якості життя НАН України» (Україна)

Державна податкова інспекція у м. Полтава Головного управління Державної
податкової служби у Полтавській області (Україна)

Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Спілка аудиторів України» (Україна)

Торгово-промислова палата України (Україна)

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА

ЗБІРНИК

II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції
«СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В
УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

06 червня 2024 року

ПОЛТАВА

влади України. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/rada-z-finansovoi-stabilnosti-skhvalyla-onovlenu-stratehiiu-rozvytku-finansovoho-sektoru-ukrainy-ta-obhovoryla-systemni-ryzyky>

4. Маслій О.А., Глушко А.Д. Державне фінансове регулювання як інструмент мінімізації загроз економічній безпеці України в умовах воєнного стану. Цифрова економіка та економічна безпека. 2022. Вип. 2 (02). С. 125-130.

5. Онищенко С.В., Маслій О.А., Глушко А.Д., Черв'як А.В. Загрози соціально економічній безпеці України: монографія. Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2022. 375 с.

УДК 368.016:502.172(477)

Маслій О.А., к.е.н., доцент; Рубан І.О., студентка
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

СТРАХУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Страховання відповідальності займає важливе місце у системі страхових відносин та є важливим інструментом для забезпечення сталого розвитку, адже з одного боку, воно захищає майнові інтереси страхувальника, а з іншого – потерпілої сторони (третьої особи) у разі неплатоспроможності того, хто спричинив збиток. Подвійна роль цього виду страховання сприяє збалансованій взаємодії між економічними та соціальними аспектами діяльності підприємств і суспільства в цілому [1].

Страховання відповідальності – це форма страховання, яка захищає страхувальника від фінансових наслідків відшкодування шкоди, яку він може завдати іншим людям або майну [2]. Основна ідея полягає в тому, що страхувальник укладає угоду зі страховиком, яка передбачає виплату відшкодування в разі, якщо страхувальник буде відповідальним за певні види збитків. Специфіка страховання відповідальності виявляється у його характерних рисах, наведених на рис. 1.

Рис. 1. Особливості страховання відповідальності як окремої галузі страховання

Таким чином, безпосереднім об'єктом страховання відповідальності є виражений у грошовій формі майновий інтерес страхувальника, який виявляється в страхуванні його

відповідальності, а також майновий інтерес третіх осіб, які на момент укладання договору є невідомими.

Розвиток страхування відповідальності як окремої галузі історично обумовлений стрімким промисловим прогресом: фабричний метод виробництва автоматично збільшував ризики при експлуатації виробничих засобів. У свою чергу, стрімке зростання кількості транспортних засобів та прогрес їх за технічними характеристиками підвищує ризики, пов'язані з їхнім використанням. Наразі страхування відповідальності залежно від характеру (виду) відповідальності охоплює наступні підгалузі: страхування цивільної відповідальності, страхування професійної відповідальності та страхування інших видів відповідальності [2].

З точки зору сталого розвитку вагоме значення має страхування професійної відповідальності, яке пов'язане із забезпеченням страхового захисту у зв'язку з висуненням претензій до фізичних або юридичних осіб, зайнятих виконанням своїх професійних обов'язків або наданим послуг. За цим продуктом страхуванню підлягає відповідальність за шкоду, заподіяну третім особам внаслідок неналежного виконання професійних обов'язків (недбалих дій, помилок, упущень).

За рівнем виплат і кількістю страхових подій найпоширенішим видом страхування відповідальності є страхування відповідальності власників транспортних засобів, рівень виплат за яким у 2022 та 2023 рр. наведено на рис. 2.

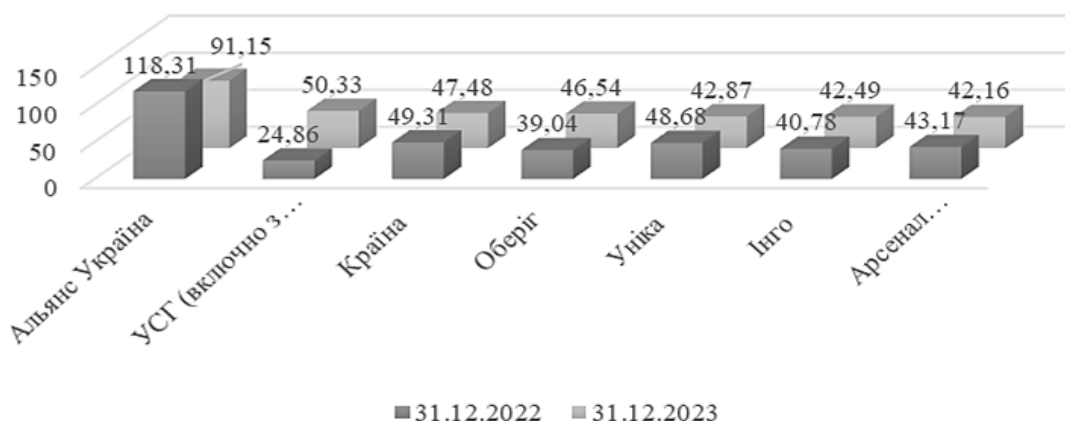

Рис. 2. Рівень виплат зі страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів в страхових компаніях України за 2022 – 2023 рр., %

Варто відмітити, що найбільший рівень виплат зі страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів у 2022 і 2023 рр. на рівні 118,3 % та 91,2% відповідно [4] зафіксовано у страховій компанії «Альянс Україна». У 2023 році помітне зростання рівня виплат за цим видом страхування відповідальності у переважній більшості страхових компаній, при цьому найвищі темпи зростання рівня виплат має страхова компанія «УСГ (включно з СК «Глобус»»)» – зростання більш ніж у 2 рази. Середній рівень виплат зі страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів на ринку страхування України становить близько 45 %.

Для забезпечення сталого розвитку варто розвивати й інші види страхування відповідальності в Україні, зокрема страхування професійної відповідальності юридичних осіб та фізичних осіб підприємців, адже страхування відповідальності надає фінансовий заохочувальний механізм для дотримання високих стандартів та уникнення ризиків, пов'язаних з невідповідністю цим стандартам. Разом із цим, як свідчить міжнародний досвід, страхування відповідальності стимулює інвестиційно-інноваційну діяльність [5], сприяє розвитку культури відповідального управління ризиками у підприємствах та організаціях, що сприяє покращенню прозорості, ефективності та стабільності.

Отже, страхування відповідальності є важливим інструментом управління ризиками для фізичних осіб, підприємств та організацій, допомагаючи зменшити фінансові наслідки негативних подій та сприяючи стабільності та сталому розвитку.

Список використаних джерел

6. Онищенко С., Маслій О., Ківшик О., Черв'як А. Уплив страхового ринку на фінансову безпеку України. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2023. 1(48). 268–281. <https://doi.org/10.55643/fcaptr.1.48.2023.3976>
7. Осадець С.С. *Страховання*: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. К.: КНЕУ, 2012. 599 с.
8. Пугач О. Моделювання загроз системі економічної безпеки національної економіки з позицій їх своєчасного виявлення та передбачення. *Економіка і регіон*. 2015. № 3 (52). С. 103–109.
9. Міністерство фінансів України. *Офіційний сайт*. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/>
10. Onyshchenko S., Yehorycheva S., Furmanchuk O., Maslii O. Ukraine Construction Complex Innovation-Oriented Development Management. *Proceedings of the 2nd International Conference on Building Innovations*, 2019, pp. 687-700. https://doi.org/10.1007/978-3-030-42939-3_68
11. Krekoten I., Svistun L., Khudolii Y. Prospects of using security mechanism in the process of rehabilitation the building sphere in Ukraine. *Int J Eng Technol (UAE)*. 2018. 7(3):219–224. <https://doi.org/10.14419/ijet.v7i3.2.14406>

УДК 336.1

Крекотень І. М., к.е.н., доцент; Токар О. О., студент
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ: СТАБІЛІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Однією з найбільш актуальних економіко-політичних тем останнього часу є проблема економічної та фінансової інтеграції України на шляху до Європейського Союзу. Війна, що розпочалась 10 років тому, стала трагічним випробуванням для народу, держави та її економіки. Проте, навіть в умовах жорстокої агресії, Україна не здалася і продовжує активно йти шляхом євроінтеграції. Одним з ключових напрямків цієї інтеграції є стабілізація фінансової системи.

Що ж являє собою стабілізація фінансової системи та як цей чинник впливає на економіку України? Стабільна й ефективна фінансова система, якій довіряють громадяни і бізнес, – необхідна умова для розвитку економіки. Національний банк України сприяє фінансовій стабільності, допомагаючи фінансовій системі ефективно виконувати свої функції та бути стійкою до криз. Він вживає різноманітні заходи, щоб звести до мінімуму ризики для всієї фінансової системи, а також допомагає банкам протистояти системним ризикам. За фінансової стабільності відбуваються такі процеси:

- фінансова система ефективно перетворює вільні кошти громадян та бізнесу на кредити та інвестиції;
 - фінансова система ліквідна та капіталізована, а відтак стійка до кризових явищ;
 - платежі та розрахунки здійснюються вчасно та в повному обсязі;
 - учасники фінансової системи зважено оцінюють ризики та управляють ними;
 - труднощі окремих фінансових установ не поширюються на систему в цілому.
- Для досягнення цього, Національний банк України постійно вдосконалює інструментарій щодо сприяння фінансовій стабільності у країні. Для прикладу, він застосовує такі підходи:
- провадить макропруденційну політику;
 - підтримує банки як кредитор останньої інстанції;
 - сприяє фінансовій стійкості банків, насамперед системно важливих;